B. N. C.
FIRENZE
1142
5

MISCELLANEE
R. BIBLIOTECA NAZ. CENTRALE DI FIRENZE
1142
5
CXLII

1142.5

Digitized by Google

1142. 5 A I

Digitized by Google

2

Bulla duaruȝ deci marũ in ter ris eccleſie mediate uel imediate ſu biectis ſuper officiis ec cleſiis & be neficiis impoſitaruȝ p expeditiõe contra Turcas.

1142
5

A drianus Ep̄us ſeruus ſeruo rum dei ad futuram rei memoriam. Etſi ad ampliã da eccleſiarũ omniũ cõmoda & cunctorum fideliũ p̄ſertim clicalis ordinis incremẽta felicia nr̄a ſemp aſpiret intentio/ nulliſq; eos incõmodis afficere uellemus/urgente tñ redem ptoris dñi nr̄i Ieſu xp̄i & ſanctoꝝ omniũ cõtumelia/pericu lo & irreparabili ruina / quã toti Chriſtiane Reipublice & p̄ ſertim populis Ciuitatum terrarũ & locoꝝ nobis & ſancte Romañ.eccl'ie ſubditoꝝ imminere conſpicimus/cõtra pro poſituȝ noſtrũ cõpellimur pro ſacris dei templis & ſacerdo tio ab opprobrioruȝ diſcrimine liberandis / populorũq; no ſtrorũ ſalue tutanda / a Subditis nr̄is oportuna ſubſidia exq rere/ſperantes indubie quod pro defenſione uere fidei quã profeſſi ſunt/ac ſuis & Reipublice Chriſtiane periculis eui tandis/de facultatibus eis a deo creditis ſubuenire curabunt & ad hec meritoria opera reddẽt ſe multipliciter pronos & liberales. Sane cum p̄fidiſſimi Turci Chriſtiane Religiõis inimici aduerſus ip̄am religionẽ eamq; profitẽtes / Sathane uexillum improba temeritate erexerint/ & tot cruentiſſimis ſtragibus iacturis & damnis per eos Chriſtianis populis re troactis tẽporibus illatis/ac Regnis / Prouintiis dominiis Ciuitatibus & locis Xp̄ianorum captis & obſeſſis non con tẽti / nec ſparſi ſanguinis fideliũ multitudine ſaciati ſed ſicut cunctorũ fideliũ oculi intueri poſſunt fundendi ſanguinis il lorũ ardore cõtinuo eſtuãtes/& omni conatu reliquas xp̄ia nas Regiones ſue tirannidi & ſpurciſſime ſecte / ſubiicere querentes. Superiori anno diſcordiarũ & diſſenſiorũ inter

Cauſa impoſi tionis decima rum.

BIBLIOTECA NAZIONALE 1872

Catholicos Reges/Principes/& potentatus/ inter ſe diſſidē
tes/exortarū occaſionē nacti/ magno & potētiſſimo parato

Ocupatio bel gradi

exercitu/uaria Vngarie Regni Ciuitates et loca/diuerſis ca
lamitatū generibus affecerint/ et tandē Opidū Belgradi di
cti Regni munitiſſimū ui & armis ceperint/ inibiq; inaudi
tas Crudelitates ꝑpetrarint/ Ac ſuū iniquum propoſitū con
tinue feruētius ꝓſequentes/& in ſua potentia & ferocitate cō
fidētes/ualidiſſima Claſſe maritima inſtructa/ feliciſſimam
olim/& totius Xp̄ianitatis ſpecimen et decus / nunc uero in
feliciſſimā et Chriſtianoꝝ impietatis teſtimonium Inſulam

Ocupatio Rodi

Rhodi nouiter occuparint/ea potiſſimū intentiōe / ut ex nō
paruipendendis coniecturis colligitur/ ut Regnū Sicilie &
loca omnia maritima/ac Port9 Xp̄ianoꝝ liberius occupēt/
et d̄inde eis facilius / ad ſancte Romane eccleſie Terras &
ꝑſertim ad hanc Almam Vrbem nr̄am in qua beatiſſimus
Apl'orum Princeps Petrus ſedē ſuam elegit / & qua (quod
deus auertat pro ſua miſericordia) expugnata ſe totius Or
bis Imperium facile occupare poſſe non dubitant/pateat ac
ceſſus/facileq; cognoſci poſſit/niſi celeriter occurratur(pro
ut res poſtulat) formidandū eſſe / ne ipſi perfidiſſimi Turci
uictorie ſuperbia elati maiora & irreparabilia damna/Xp̄ia
nitati inferāt / in maximā diuine maieſtatis offenſam ac no
ſtrā & Catholicorū Regum & Principū aliorūq; Xp̄ifideli
um ignominiā dedecus et iacturam/ Nos eiuſdem dn̄i nr̄i
Ieſu xp̄i qui pro redēptione humani generis ut nos ſui Re
gni efficeret poſſeſſores imolari nō abnuit/uices licet imme
riti gerētes in terris/premiſſa/& que iure pertimeſcimus gra
uiora nō abſq; cordis amaritudine mente reuoluentes / om
nia nobis poſſibilia remedia ad reſiſtendū eiſdē Turcis / &
obuiandum imminētibus periculis quibus ſubiicimur/om

Papa ꝓcurat Concordia pricipū xp̄ianoꝝ

nibus medus parare ſtudemus / & eoſdem Catholicos Re
ges Principes & Potentatus ut pro reuerētia ipſius dn̄i nr̄i Ie
ſu xp̄i ſemotis quibuſuis diſcordiis & emulationibus Pacē
interſe cōponant:et ad fidei defenſionē ac ad ſubuerſionē et
exterminationē prefatorum Turcoꝝ inſurgant/exhortari &
requirere non ceſſamus/ parati pro eiuſdē fidei defenſione
no : ſolum nr̄as et ipſius Roman. eccl'ie facultates exponere
et quecūq; incōmoda ſubire/ Verū etiam ſi opus fuerit/illius

exemplo cuius Vicarii ſumus/ proprium ſanguinem effun dere. Quod quidem ab ipſius Pontificatus noſtri initio menti noſtre reſedit/ cum ex Hiſpania in qua dum ſors electionis in perſonam noſtram domino concedente aduenit reſidebamus/ mari claſſe traiecto/ ad Italiam perueniſſemus/ naualem Claſſem munitam in ſubſidium Inſule et fidei predictarum mittere diſpoſueramus/ illamq miſiſſemus niſi facultates Romañ. eccleſie huiuſmodi omnino exhauſtas et conſumptas reperiſſemus. Nolentes autem propterea/ omittere quin quantum in nobis ſit publice utilitati conſulatur/ huiuſmodi defenſionis opus/ cum ipſius adiutorio cuius cauſa agitur ſuſcipere & prefatorum Regum Principum et potentatuum/ nec non populorum fideliũ fretiꝰ preſidiis proſequi & ad effectum perducere/ noſtraſq uires omnes in hoc ponere intendimus et decreuimus. Verũ quia ad tante rei molem perferendam noſtre et einſdem Romañ. eccleſie facultates predicte Parum prouiderent/ uolentes huic ſanctiſſimo operi/ ne ipſi immaniſſimi Turci paſſim alia Regna prouintias dominia Ciuitates et loca Chriſtanorum eorũdem diripiant/ et ſub ſuam Tirannidẽ ducant/ et continuis bellorum turbinibus affligant etiam alios ſuffragiis adeſſe Matura ſuper hoc cum Venerabilibus fratribus noſtris ſancte Romañ. ecclie Cardinalibus/ q pro eorum pia in Chriſtianam Religionem deuotione ad Cõtributionem infraſcriptam faciendam ſe ſpõte et liberaliter obtulerunt deliberatione prehabita de eorũdem Cardinaliũ Conſilio pariter et aſſenſu/ Duas ueras et integras decimas omnium et ſingulorum fructuũ reddituũ et prouẽtuũ ſecundum uerũ ualorem Omniũ ecclĩarũ Monaſteriorũ et beneficiorum eccleſiaſticoꝝ per ipſos Cardinales in hoc conſentientes, quomodolibet obtentoꝝ ubicunq tam citra quã ultra Montes conſiſtentium/ac penſionum annuarũ ſuper quibuſuis fructibus redditibus et prouentibus eccleſiaſticis eis aſſignataꝝ per preſentes hic in Romañ. Curia/per abſentes uero etiam Vltramontes exiſtẽtes in locis p infraſcriptũ Nicolaum Collectorem deſignandis nec non Omnium Officiorum eccleſie Romañ. ac Vrbis predictarum/ ac Prouintiarũ Ciuitatũ/ẽt Rauenateñ. Auinioneñ. Ferrarieñ. Bono

Intentio Pape

Cõſenſus Car. ſup duabus integris decimis ẽt p eos ſoluẽ. Super officus

Super eccleſiis & beneficiis.

etiã ſuper redditibus mendicantium & militiarum.

Priuilegia & indulta non ſuffragantur.

deputatio et facultas collectoris.

nieñ.Placentiñ.Parmeñ.Regieñ:et Mutineñ.ac Comitatus Venaiſſini / et locorum quorumcunq; nobis et Romañ.eccleſie mediate uel immediate ſubiectorum etiam Legatorũ Vicecancellarii. Maioris Penitentiarii / et Camerarii / ac Cãcellarie:Penitentiarie : et Camere aplice:et Audientie Rote et aliorũ cuiuſcunq; qualitatis exiſtentium : necnon omniũ Cathedralium etiã Metropolitañ. et aliarum eccleſiarũ Monaſteriorum : Prioratuum Prepoſitatuũ dignitatum pſonatuũ adminiſtrationum officiorum Canonicatuum et prebẽdarum aliorumq; beneficiorũ eccleſiaſticorum cum cura et ſine cura : ſecularium:ac etiam ſancti Benedicti : ſancti Auguſtini/ Ciſtercieñ.Cluniaceñ.Cartuſieñ. Camalduleñ. humiliatorum Premonſtrateñ.Vallis umbroſe Cruciferorum Monachorum et Heremitarum ſancti Hieronimi et aliorũ quorũuncq; ordinum: ac Cõgregationũ tam Virorum quã Mulierum etiam Mendicantium ex priuilegio uel alias certos redditus habentium.Necnon Regularum Militiarũ in prouintiis necnon Vrbe : ac aliis Ciuitatibus et dioc. etiam Rauennateñ:Auuinioneñ. Ferrarieñ. Bononieñ. Placentiñ. Parmeñ.Regieñ.et Mutineñ.Necnon Comitatus. Venaiſſini: Terris: Caſtris et locis nobis et prefate Romañ. eccleſie mediate uel immediate (ut prefertur) ſubiectis / conſiſtentium: Videlicet a Legatis Vicecancellario Maiori Penitentiario:et Camerario : ac Gubernatoribus Rectoribus Capitaneis poteſtatibus et aliis quibuſcunq; Officialibus nr̃is et eccleſie ac Curie/Cancellarie Penitentiarie/Camere:Audiẽtie Rote Prouintiarum Vrbis Ciuitatum Comitatus Terrarum caſtrorum:et locorum predictorum / Reddituũ uero et prouentuum eccleſiaſticorum ab omnibus et ſingulis Archiepis Epis Electis. Abbatibus:Abbatiſſis : Prioribus: Prioriſſis: Adminiſtratoribus: Cõmendatariis : Capitulis: Cõuentibus ceteriſq; pſonis eccl'iaſticis ſecularibus et regularibus Ordinum Congregationum Militiarum quorumlibet exemptis et nõ exemptis hmõi fructus redditus et prouentus eccleſiaſticos in prouintiis Vrbe Ciuitatibus dioc. Comitatu / Terris Caſtris et locis ſupradictis percipientibus et percepturis:cuiuſcũq; Preeminẽtie dignitatis ſtatus gradus ordinis uel conditionis exiſtant quibus aut eorũ ali

cui nulla priuilegia et indulta ſub q̃cunq; uerborum forma ſeu expreſſione que quo ad hoc nolumus ſuffragari. Duobus proxime futuris Annis Videlicet unã tantum Decimã quolibet ex ipſis duobus Annis:in terminnis per Venerabilē Fratrem nr̃um Nicolaum Ep̃m Sabineñ. Cardinalem de Fliſco nũcupatũ / cui curam colligendi et conſeruãdi Pecunias ex hm̃oi Decimis prouenientes / ac facultatem tam in Vrbe quã in aliis Ciuitatibus terris et locis p̃dictis quotquot uoluerit ad hoc deputãdi per preſentes concedimus/ p ſoluẽdas exigendas et leuãdas ac in premiſſum fidei tam cõmune/tam ſanctũ/ tamq; neceſſariũ opus / uidelicet cõtra ipſos perfidiſſimos Turcos / et nõ in alios uſus omnino conuertendas auctoritate ap̃lica et ex certa ſcientia ac de ap̃lice poteſtatis plenitudine indicimus et imponimus: et impoſitas denũciamus/ſimiles decimas pro grauitate expenſarum poſtq̃ pax et Indutie interdictos Reges Principes et potentatus (prout cupimus) et domino cõcedente inbreui ſface ſperamus cõcluſe fuerint:in omnibus aliis prouintiis/Regnis/dominiis et locis tam eiſdem Regibus / Principibus: et potẽtatibus ſubiectis: quã liberis ad hoc ut taꝫ ferociſſimo hoſti et potenti nõ ſolum reſiſti:ſed et ſancta Expeditio cõtra Crucis xp̃i hoſtes tam diu exoptata fieri poſſit imponere intendẽtes/ et ut decime impoſite hm̃oi fideliter cõſeruẽtur/ ac illarum prouentus in hoc ſanctum opus cõtra Turcas xp̃i Inimicos et non in aliam cauſam conuertantur. Volumus quod Rectores ſeu deputati Regimini Ciuitatũ Caſtrorum et locorũ predictorum in ſingulis illorum Vnam Capſam Tribus Clauibus Vna uidelicet penes Cõmiſſarium a prefato Nicolao Ep̃o & Cardinali ut prefertur deputandũ aliis uero duabus penes Duos/Vnum uidelicet eccleſiaſticum / et alium ſecularẽ probos uiros fide & facultatibus idoneos de quibus ipſis Rectoribus uidebitur deponendis Claudendã in qua Decime hm̃oi integraliter & fideliter reponãtur/nec inde extrahãtur/niſi i p̃miſſam cauſam & non alios uſus/uere & effectualiter cõuertende. Circa uero collectioneꝫ et exactionem ipſarum Decimarum ac modũ illas cõuertendi & reponẽdi per Nicolaum Ep̃m & Cardinalem aut Deputatos predictos ſub talibus cõditionibus modis & formis pro

Cõpoſita pace inter pricipes in aliis locis in ponẽtur decie. Decime nõ cõuertentur in alios uſus.

ordo p̃ cõſeruatione pecuniarum

uideri curabitur/ ut omnes plene intelligere: & aperte uide
re poſſint/ huiuſmodi decimas in hanc ſanctam Expeditio
nem & non in alios uſus erogari. Ceterum cum mora uel
dilatio preſtationũ hmõi decimarũ pro tam euidẽtis pericu
li magnitudine ſit plurimum nociua/ expediatq; ut Xpiana
Religio hoc tam neceſſario preſidio non deſtituatur/ & pre
miſſa metu pene ab omnibus inuiolabiliter obſeruentur.
Cõtradictores inobedientes & rebelles / aut ſcienter defrau
dantes/priuationis eccliarum Monaſteriorum alioꝝq; be
neficiorum eccliaſticoꝝ & Officioꝝ omnium etiam ut pre
fertur qualificatoꝝ ita ut illa ex tunc uacare cenſeantur/& ut
uacantia impetrari & libere conferri poſſint. Et quominus
Decima hmõi perſoluatur & exigatur perſuadere / aut quo
uis modo directe uel indirecte operari preſumentes / cuiuſ
cunq; ſtatus gradus & preeminentie ut prefertur fuerint/etiã
ſi Patriarchali aut alia quauis prefulgeãt dignitate/ excõmu
nicationis ſentẽtie penas ipſo facto incurrere uolumus & de
claramus. ad quarum penarum incurſus declarationem &
alia uſq; ad executionem incluſiue per prefatum Nicolaum
Cardinalem per ſe uel aliũ ſeu alios tam in Curia quã extra
reſpectiue procedi poſſe decernimus Statuentes etiã ut om
nes & ſingule perſone que ob non ſolutioneꝫ uel ob defrau
dationẽ decimarum uel alias quacũq; occaſione premiſſo
rum excõmunicationis ſentẽtia innodati fuerint/ ab illa niſi
per Romanũ Pontificem preterquã in mortis articulo & niſi
prius ſatisfacto de eis que tenerẽtur abſolui nequeant / neq;
abſolutionem ipſam tam in foro Conſcientie quã Conten
tioſo & impetrationibus beneficiorũ uel aliis quibuſcunq;
gratiis obtinuiſſe noſcantur / niſi de excõmunicationis ſen
tentia hmõi & ob quam cauſam incurrerint ſpecificam et ex
preſſam fecerint mentionẽ. Alioquin abſolutio & littere ipſe
ac quecunq; cõceſſiones beneficiorũ & gratie ſub quacunq;
uerborũ forma cõceſſe nullatenus eis ſuffragentur/nulliuſq;
ſint roboris uel momenti. Et inſuper hortamur & monem
us omnes & ſingulos Prelatos ſupradictos eorumq; Vica
rios & officiales/ac in uirtute ſancte obedientie & ſub excõ
municationis ſententie pena ipſis diſtricte precipiendo mã
damus quatenus quilibet ipſorum inſolidum quãprimum

In obedientes & fraudentes priuantur beneficiis & excomunicantur

preſentes noſtre littere/ſeu earum Tranſumpta manu alicuius Notarii publici/& ſigillo alicuius eorũ aut Nicolai Epi et Cardinalis ſeu deputatorum predictorum munita preſentate ſeu preſentata fuerint ipas litteras ac omnia & ſingula in eis cõtenta in ſuis et aliis eccliis ſeu locis ſuarum prouintiarum Ciuitatum & dioc. dominicis & feſtiuis diebus quando & quotiens oportunum fuerit ſolemniter publicent & exponant/& per eos/quos ad hoc duxerint deputãdos publicari & exponi faciant. Non obſtantibus Conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis/ ac eccliarum Monaſteriorum ordinum Militiarum Congregationum & officiorum predictorum iuramento confirmatione apoſtolica uel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & cõſuetudinibus ſtabilimẽtis uſibus & naturis ac priuilegiis & indultis apoſtolicis eis forſan ſub quibuſuis uerborũ formis / clauſulis etiam derogatoriaruꝫ derogatoriis efficatioribus & inſolitis conceſſis/ quibus etiam ſi de eis eorunqꝫ tenoribus pro illorum ſufficiẽti derogatione ſpecialis ſpecifica & expreſſa mentio habẽda foret/& in illis caueretur expreſſe/ quod illis nunq̃ cenſeretur derogatum nec derogari poſſet/niſi ſub certis inibi expreſſis modo & forma ac uerborum expreſſione/uel nullo modo / tenores eorum ac ſi de uerbo ad uerbum inſererentur preſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes illis alias in ſuo robore / permanſuris / hac uice dũtaxat ſpecialiter,& expreſſe omnino derogamus/& derogatum eſſe uolumus/ceteriſqꝫ cõtrariis quibuſcũqꝫ Aut ſi eiſdem Archiepis Epis Electis Abbatibus Abbatiſſis Prioribus Prioriſſis: Adminiſtratoribus: Cõendatariis: Capitulis: Conuentibus: Ordinibus: Militiis: Officialibus & perſonis uel q̃buſuis aliis cõmuniter uel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum quod ad ſolutionem alicuius decime minime teneantur/& ad id cõpelli/aut quod interdici ſuſpendi uel excõmunicari aut propterea priuari non poſſint per litteras aplicas non facientes plenam & expreſſam ac de uerbo ad uerbum de indulto hmõi mentionem & quibuſlibet aliis priuilegiis indulgẽtiis & litteris aplicis generalibus uel ſpecialibus quorũcunqꝫ tenorum exiſtant/per que preſentibus/ non

mãdatur prelatus ut publicen

expreſſa/uel totaliter nõ inſerta effectus earum impediri ua leat/quomodolibet uel differri / & de quibus quorũq; totis tenoribus de uerbo ad uerbum habenda ſit in noſtris litteris mẽtio ſpecialis. Verum quia difficile foret / preſentes litte ras ad ſingula loca in quibus expediens eſſet deferre /etiam uolumus/& auctoritate apoſtolica decernimus: ꝙ earũdẽ litterarum Tranſumptis/manu alicuius Notarii publici in de Rogatis ſubſcriptis/& Sigillo alicuius Prelati/eccleſiaſti ci ſeu Nicolai Epi & Cardinalis ꝑdicti munitis ea prorſus fides indubia in iuditio & extra illud ac alias ubilibet in om nibus & ꝑ omnia adhibeatur/que preſentibus adhiberetur/ ſi eſſent exhibite uel oſtenſe. Nulli ergo omnino hominũ li ceat hanc paginam noſtre indictionis impoſitionis denun ciationis uoluntatis/declarationis ſtatuti hortationis moni tionis mandati/ derogationis & decreti infringere uel ei au ſu temerario contraire. Si quis autem hoc attẽptare preſum pſerit indignationem Omnipotentis dei ac beatorum Petri. & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datũ Rome apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis domi nice Milleſimo quingenteſimo Vigeſimo tertio.

Fides adhibẽda trãſumptis.

1142.
5

Quinto Id Martii
Pontificatus noſtri Anno
Primo.

T. Hezius.

MC